

Affärsverket svenska kraftnäts författningssamling

Utgivare: chefsjurist Jessica Karlberg Lagrelius, Svenska kraftnät
Box 1200, 172 24 Sundbyberg ISSN 1402-9049.

Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter om elberedskap;

SvKFS 2023:1

Utkom från trycket
den 19 februari 2024

beslutade den 20 december 2023.

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) föreskriver följande med stöd av 2, 3, 4, 6, 7, 8 och 9 §§ förordningen (1997:294) om elberedskap.

Definitioner

1 § I denna författning avses med

<i>Anläggning:</i>	En fast byggnadskonstruktion på land eller vatten. I anläggning inkluderas bl.a. infrastruktur för styrning- och övervakningssystem och talkommunikationer.
<i>Balansansvarig:</i>	Den som har det ekonomiska ansvaret för att det nationella elsystemet tillförs lika mycket el som tas ut i en uttagspunkt eller att lika mycket el tas ut från systemet som det tillförs i en inmatningspunkt. ¹
<i>Driftcentral:</i>	Fast eller rörlig central för styrning och övervakning av elproduktionsanläggningar, stationer eller elnät.
<i>Driftkommunikationsnät:</i>	Kommunikationsnät för inhämtning av driftdata och styrning av anläggningar eller enskilda objekt.
<i>Elnät:</i>	En nätkoncessionsinnehavares sammankopplade elektriska anläggningar för överföring av el som innehas med nätkoncession för linje eller med nätkoncession för område.
<i>Dödnätsstart:</i>	Uppstart med hjälp av reservkraft utan yttre elförsörjning till elproduktionsanläggningen.
<i>Höjd beredskap:</i>	Höjd beredskap är antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap. Under högsta beredskap är totalförsvaret all samhällsverksamhet som då ska bedrivas. ²

¹ 1 kap. 4 § ellagen (1997:857).

² 1 § lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap.

SvKFS 2023:1	<i>Elproduktionsanläggning:</i>	En anläggning som producerar elektrisk energi.
	<i>Kritiska beroenden:</i>	Beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera. Sådana beroenden karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i levererande verksamheter relativt omgående leder till sådana funktionsnedsättningar som kan få till följd att en kris inträffar. ³
	<i>Ledningsplats:</i>	Plats med talkommunikations- och andra stödsystem som ska användas av ledningsorganisation eller motsvarande.
	<i>Riskkälla:</i>	En händelse eller ett tillstånd som kan leda till negativa konsekvenser.
	<i>Samhällsviktig verksamhet:</i>	Verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. ⁴
	<i>Station:</i>	Anläggning med elektrisk utrustning för att transformera eller fördela elektrisk energi.
	<i>Svagt elnät:</i>	Ett område med svag koppling till överliggande nät eller ett område som är avgränsat från omkringliggande nät, se ö-drift.
	<i>Svår påfrestning:</i>	Ett tillstånd av sådan omfattning att det uppstår allvarliga störningar i viktiga samhällsfunktioner eller hotar grundläggande värden i samhället.
	<i>Sårbarhet:</i>	Oförmåga att motstå eller återhämta sig från en händelse eller ett tillstånd som utgör en riskkälla.
	<i>Vattenregleringsmagasin:</i>	Större vattenmagasin för års- eller säsongreglering.
	<i>Ö-drift:</i>	Drift av elproduktionsanläggningar, stationer och elnät i delsystem utan koppling till kring- eller överliggande nät för att försörja ett område eller samhällsviktig verksamhet med elkraft.

³ 2 § föreskrifter om statliga myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2016:7).

⁴ 6 § 2 p. förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

Risk- och sårbarhetsanalyser

2 § En risk- och sårbarhetsanalys ska identifiera, analysera och dokumentera sådana riskkällor som kan påverka säkerheten i den egna verksamheten, såväl vid fredstida störningar som vid höjd beredskap. Risk- och sårbarhetsanalysen ska innehålla en bedömning av hur sårbar verksamheten är mot identifierade riskkällor och förslag till åtgärder. Även riskkällor av ovanlig karaktär ska inkluderas i analysen. Risk- och sårbarhetsanalysen ska identifiera den egna verksamhetens kritiska beroenden.

3 § Risk- och sårbarhetsanalysen ska vara av sådan kvalitet och dokumenteras på ett sådant sätt att resultatet kan utgöra underlag för identifiering och prioritering av åtgärder för att minska risker och sårbarhet eller öka förmågan att motstå och hantera inträffade störningar.

4 § Risk- och sårbarhetsanalys ska upprättas årligen.

Uppgiftslämnande avseende den nationella risk- och sårbarhetsanalysen inom elsektorn

5 § På begäran av Svenska kraftnät ska följande uppgifter lämnas till Svenska kraftnät som underlag för den nationella risk- och sårbarhetsanalysen för elsektorn:

- Identifierade riskkällor som kan orsaka sådana störningar i elförsörjningen vilka bedöms kunna medföra svåra påfrestningar eller allvarliga störningar på samhället.
- Identifierade kritiska beroenden kopplat till samhällsviktig verksamhet.
- Identifierade brister och sårbarheter kopplat till redovisade riskkällor.
- Identifierade åtgärdsbehov som inte omfattas av uppgiftslämnarens ansvar att åtgärda.

6 § På begäran av Svenska kraftnät ska kompletterande uppgifter lämnas om riskkällor som är identifierade i den nationella risk- och sårbarhetsanalysen för elsektorn. Dessa uppgifter kan omfatta konsekvenser, sårbarhet, förmåga att motstå och hantera störningar samt åtgärdsbehov.

7 § Följande är undantagna från skyldigheten att lämna uppgifter enligt 4 § första stycket 3 p. elberedskapslagen:

- Den som bedriver produktion av el om produktionen enbart sker i anläggningar som inte omfattas av anmälningsskyldighet enligt 7 § elberedskapslagen.
- Den som bedriver överföring av el med stöd av nätkoncession om ingen del av verksamheten omfattar anläggning med anmälningsskyldighet enligt 7 § elberedskapslagen.

SvKFS 2023:1 Anmälningsskyldighet

8 § Följande typer av anläggningar ska vid tillämpningen av 6 § elberedskapslagen anses vara av väsentlig betydelse för elförsörjningen:

- Elproduktionsanläggning ansluten till ≥ 110 kV,⁵ oberoende av märkeffekt.
- Elproduktionsanläggning ansluten till < 110 kV och märkeffekt ≥ 10 MW.
- Elproduktionsanläggning < 10 MW om anläggningen
 - o ensam eller med andra anläggningar kan utgöra starteffekt till en annan elproduktionsanläggning, eller
 - o ingår i en ö-driftsplan.
- Elproduktionsanläggning som har förmåga till dödnätsstart och är ansluten till ≥ 11 kV.
- Dammanläggning för elproduktion eller vattenregleringsmagasin för ovan angivna anläggningar.
- Energilager > 10 MW som används för frekvens- och spänningsreglering i anslutande elnät.
- Elnät och stationer med nominell spänning ≥ 33 kV.
- Elnät och stationer med nominell spänning om 11 kV och 22 kV som försörjer objekt och verksamhet som är av betydelse för totalförsvaret eller för samhällsviktig verksamhet.
- Driftcentral och reservdriftcentral för ovan angivna anläggningar.
- Ledningsplats respektive alternativ ledningsplats för ledning av verksamhet kopplad till ovan angivna anläggningar.
- Driftkommunikationsnät för ovan angivna anläggningar.
- Balansansvarigs ledningsplats för handel med el.
- Anläggningar för vilka beredskapsåtgärder redan har beslutats enligt elberedskapslagen.

9 § Följande verksamhetsförändringar anses vara väsentliga och ska anmälas enligt 7 § elberedskapslagen:

- Förändringar av personella resurser och lagerhållning av reservmaterial som påverkar reparationsberedskapen för sådana anläggningar som anges i 8 § ovan.
- Förändring av personella och materiella resurser som påverkar möjligheten att upprätthålla drift och underhåll vid svåra påfrestningar och höjd beredskap.
- Förändring av personella och materiella resurser som påverkar möjligheten till ö-drift och drift av svagt elnät.

⁵ Enligt senast gällande version av Svensk Standard.

- Förändring som leder till att elproduktionsanläggning, station eller elnät tas i eller ur kommersiell drift, men inte om urdrifttagandet enbart är tillfälligt och planerat.
- Annan förändring i verksamhet som kan påverka förmågan att upprätthålla verksamheten vid svåra påfrestningar och höjd beredskap.

10 § En anmälan enligt 6 och 7 §§ elberedskapslagen ska ges in på det sätt och med de uppgifter som Svenska kraftnät anvisar.

Informationsskyldighet

11 § Den som omfattas av 1 § elberedskapslagen ska informera Svenska kraftnät när det har uppstått en sådan störning i elförsörjningen som kan medföra svåra påfrestningar på samhället. Informationen ska ges in till Svenska kraftnät skyndsamt på det sätt och med de uppgifter som Svenska kraftnät anvisar.

12 § Undantag från informationsskyldigheten enligt 11 § gäller för:

- Den som bedriver produktion av el om produktionen enbart sker i anläggningar som inte omfattas av anmälningsskyldighet enligt 7 § elberedskapslagen.
- Den som bedriver överföring av el med stöd av nätkoncession om ingen del av verksamheten omfattar anläggning med anmälningsskyldighet enligt 7 § elberedskapslagen.

Undantag

13 § När särskilda skäl föreligger får Svenska kraftnät medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

-
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 april 2024.
 2. Genom dessa föreskrifter upphävs Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter och allmänna råd (SvKFS 2013:2) om elberedskap.

Lotta Medelius-Bredhe

Jessica Karlberg Lagrelius